

HVAD ER EN BI?

Tørstig bi – en bifamilie bruger 30 liter vand om året. Foto: Jan Sæther

En bi er et insekt. Men en bi er ikke bare en bi. I Danmark lever der næsten 300 forskellige arter af bier. Men det er kun én art bi, som biavlere bruger som husdyr i bistaderne. Det er honningbienen.

Honningbienen har fået sit navn fordi den kan lave honning ud af nektar. Nektar er den saft, som blomsterne laver for at få bierne til at besøge sig. Når bieren henter nektar i en blomst, sørger den samtidig for at blomsten bliver bestøvet. Når en blomst på et æbletræ er blevet bestøvet, kan træet lave et æble ud af blomsten. På den måde sørger bieren for, at du både kan få honning og æbler.

Bieren besøger mange forskellige blomster og derfor kan du blandt andet spise jordbær og kirsebær.

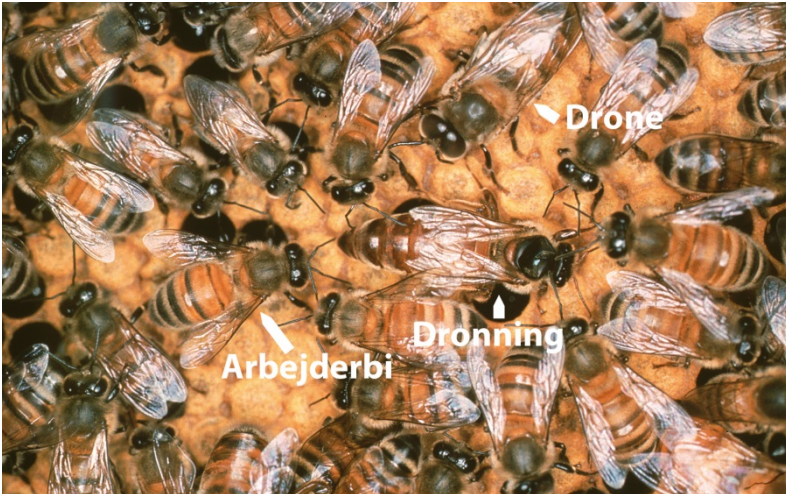
Faktisk er biernes bestøvning af blomster så vigtig, at hvis bierne ikke var her, så ville der være en tredjedel mindre mad i verden. Når du skal have aftensmad, så prøv at del maden op i tre lige store dele. Forestil dig så, at den ene af de tre dele forsvinder. Så er der kun to dele tilbage og vi må håbe, at du kan blive mæt af det – så vigtige er bierne.

Bifamilien

En honningbi kan ikke leve alene i særlig lang tid. Den kan ikke undvære de andre bier i bifamilien, og man siger derfor, at den er et socialt insekt.

I en bifamilie er der mange tusinde bier. Der er flest om sommeren, hvor bierne har mest travlt. En bifamilie har mange forskellige opgaver og derfor skal der være mange bier til at klare opgaverne.

Der er tre typer af bier i en bifamilie, nemlig arbejderbier, droner og dronning.

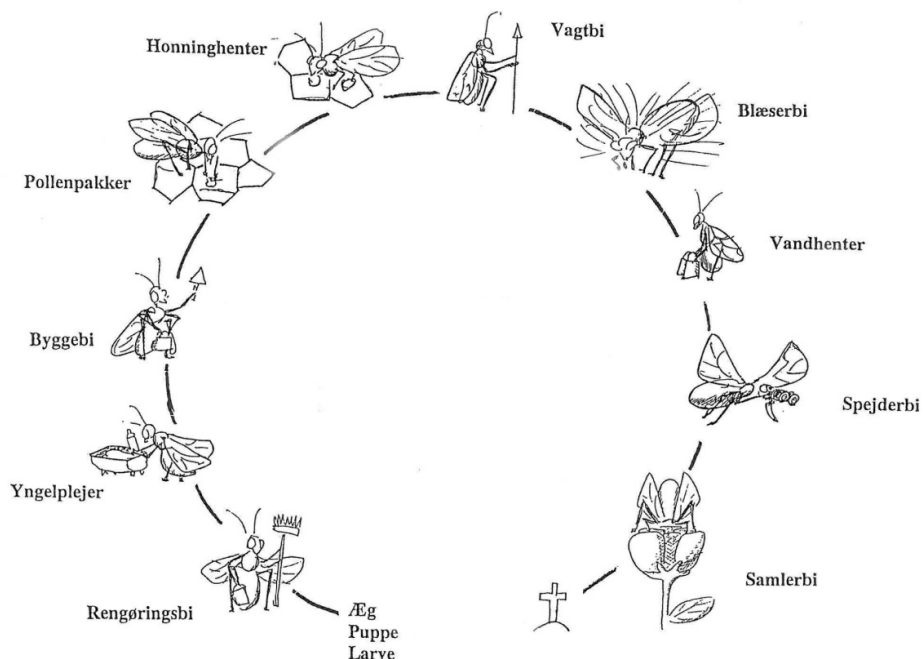
De tre typer bier i bifamilien: Dronningen er størst og har en lang bagkrop. De mindste er arbejderbierne. Dronen kan du kende på de meget store øjne. Foto: Eigil Holm.

Arbejderbier

Arbejderbierne er dem, der er flest af. Om sommeren er der op mod 60.000 arbejderbier i en bifamilie. Det er arbejderbierne som laver det meste arbejde – det er også dem, der er flest af i bifamilien. Vidste du, at alle arbejderbier er hunner? Men selv om de er hunner, så kan de ikke lave nye bier. Det er kun dronningen, der kan det.

Arbejderbiens liv begynder ud fra et æg, som dronningen har lagt i en af de mange celler på vokstavlen. Ud af ægget kommer der en lille larve, som de voksne arbejderbier giver mad og passer. Når bien har været larve i ni dage, bliver den til en puppe. Og nu begynder et flot tryllesnummer. Fra at have været en tyk, hvid larve forvandler den sig i løbet af tiden som puppe til at blive en flot arbejderbi. Når den nye bi kommer ud til alle de andre bier, er den gammel nok til at begynde at arbejde.

Arbejderbierne skal for eksempel besøge blomster, hvor de henter mad til hele bifamilien. De skal også sørge for at der er dejligt varmt og rent i bistadet. De skal passe på de små nye bier og sørge for at de ikke er sultne. De skal også lave voks og bygge vokstavler. Faktisk har bierne rigtig travl og det er ikke for sjov, at man om en flittig dreng eller pige siger, at han eller hun er flittig som en bi. På tegningen kan du se de forskellige opgaver, som en arbejderbi har.

Fordi arbejderbien arbejder så hårdt, bliver den kun omkring seks uger gammel. Vidste du for øvrigt, at det kun er arbejderbierne som kan stikke? Dronningen og dronerne kan ikke stikke. Det er smart at arbejderbierne kan stikke, for så kan den forsvare bifamilien, hvis der er nogen som vil stjæle honning eller ødelægge deres hjem. Den stikker for at forsvare sig selv og de andre bier. Derfor behøver du ikke at blive bange for en bi, som flyver rundt og besøger blomster. Normalt vil bierne kun forsvare sig, hvis du forstyrrer dem eller slår ud efter dem.

Arbejderbi som har været ude for at samle pollen i en blomst. Bienen samler og transporterer pollen i en klump på bagbenede. Foto: Jan Sæther.

Dronningen

I en bifamilie er der kun én dronning. Dronningen er en hun og den er den eneste i bifamilien, som kan lægge æg og lave nye bier. Det er hun til gengæld også rigtig god til. Faktisk kan hun lægge 2000 æg på et døgn. Egentlig laver dronningen ikke andet end at lægge æg, men det er også et stort arbejde at lægge så mange æg hver dag. Dronningen har så travlt med at lægge æg, at arbejderbierne må give hende mad ellers får hun ikke noget at spise. Selvom dronningen har travlt med at lægge æg, så er det ikke lige så hårdt og farligt som det arbejderbierne laver. Derfor kan dronningen også leve meget længere end arbejderbierne. En dronning kan blive fem år gammel.

Dronning omgivet af arbejderbier, som sørger for, at hun har det godt. Dronningen har en blå plet på ryggen. Den har biavleren malet på hende – så er det nemmere at finde hende og samtidig fortæller det biavleren, hvor gammel dronningen er. Foto: Benny Gade.

Dronerne

Om sommeren er der også droner i en bifamilie. En drone er en hanbi og ligesom dronningen kan den heller ikke stikke. I en bifamilie kan der være mellem 500 og 1000 droner. Dronerne eneste opgave er at flyve ud og parre sig med unge dronninger fra andre bifamilier. Når dronen har parret sig med en dronning, dør den. Når sommeren er ved at være slut er der ikke længere brug for dronerne. Arbejderbierne vil derfor enten jage dronerne bort fra bifamilien eller ligefrem stikke dem ihjel. Det kalder biavlerne for droneslaget.

En drone er ved at lande ved indgangen til bistadet. Bemærk dronens store øjne. Under dronen ses en arbejderbi, som også er på vej hjem til bistadet. Foto: Dusko Bojic.

Vidste du:

At der om sommeren er op mod 60.000 bier i en bifamilie

At bierne kan "tale" sammen – det gør de med dans og dufte

At en bifamilie samler 35 kilo pollen

At bierne kan flyve lige så hurtigt som en knallert

At bierne bruger 8 kilo honning for at lave 1 kilo honning til os

At en bi kan flyve 12 km på en enkelt tur